

TARTUNTATAUTILAIN 58 G §:N MUKAINEN PÄÄTÖS**ASIAN TAUSTAA**

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Maailman terveysjärjestö WHO on 26.11.2021 nostanut omikron-koronavirusmuunnoksen (B.1.1.529) huolta aiheuttavien koronavirusmuunnosten listalle (VOC, variant of concern). Omikron on levinnyt myös Varsinais-Suomeen ja Satakuntaan.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta (58 g §)

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 58 g § nojalla toimintaa harjoittavat ja tilojen hallinnasta vastaavat toimijat sulkemaan seuraavat tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat asiakkailta ja osallistujilta Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien kuntien alueella, siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan:

- **joukkueurheilu**
- **ryhmäliikunta**
- **kontaktilajien harrastaminen**
- **tanssipaikat**
- **kuorolaulutoiminta**
- **harrastajateatteri**

Tartuntatautilain 58 g § 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut tilat, 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettu toiminta ja ne tahot, joita tämä päätös velvoittaa on määritelty tämän päätöksen perusteluissa.

Tämä päätös ei koske ammattiurheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Tämä päätös ei koske tartuntatautilain 58 g § mukaisia tiloja siltä osin, kun niitä käytetään lakisääteisten palvelujen tuottamiseen tai vuonna 2003 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten ja nuorten ohjattuun harrastustoimintaan.

Voimassaolo

Määräykset ovat voimassa ajalla 16.1.2022-28.1.2022.

Perustelut

Valtakunnallinen ohjaus ja epidemiatilanne

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan uusi koronavirus (SARS-CoV2) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa. Lähikontaktissa korona voi tarttua myös kosketuksen välityksellä, jos sairastunut on esimerkiksi yskinyt käsiinsä ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen. Virus voi tarttua myös kosketuksen kautta pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut 10.12.2021 ohjauskirjeen LSAVI/14401/2021, jonka mukaan epidemiatilanteessa, jonka vaikeusaste vaihtelee alueiden kesken, sosiaali- ja terveysministeriö haluaa muistuttaa, että sen antama ohjaus suosittelee alueellisten toimenpiteiden vähimmäissisältöä eli sitä, mikä kansallisella tasolla arvioituna olisi leviämisalueilla tarpeen. Aluekohtainen ja paikallinen arvio voi perustellusti edellyttää tiukempia ja laajempia toimenpiteitä kuten yleisötilausrajoitusten laajentaminen ja tiukentaminen (58), vastaavan sisältöisien suositusten antaminen yksityistilaisuuksiin, tilojen käyttöä koskevien rajoitusten lisääminen ja laajentaminen (58 d) sekä matkustajamäärien rajoittaminen (Traficom, 58 f).

Ohjauskirjeen mukaan ajallisesti ja paikallisesti rajaten voidaan myös luopua koronapassin käyttömahdollisuudesta rajoituksista vapautumiseen yleisötilaisuuksien ja korkean riskin tilojen osalta kieltämällä yleisötilaisuudet kokonaan 58 §:n nojalla ja sulkemaan tilojen käyttö 58 g §:n nojalla (jolloin koronapassia ei voi käyttää rajoituksesta vapautumiseen).

Ohjauskirjeessä Epidemiatilanteen muutoksen edellyttämät toimenpiteet alueilla (VN/31452/2021) todetaan, että uudistetun hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaan hätäjarrun käyttöönoton harkinnan käynnistää epidemiologinen tai lääketieteellinen tilanne, jota ei ole pystytty riittävästi hallitsemaan alueellisin ja paikallisin toimin. Ohjauskirjeen mukaan epidemiatilanne on Suomessa heikentynyt huomattavasti, ja rokottamattomien keskuudessa epidemia jatkaa nopeaa leviämistään. Sairaalahoidon kuormitus on myös ollut nousussa viimeisen kuukauden aikana. Saavutettu 80 %:n rokotuskattavuus ei yksin riitä kääntämään epidemian kulkua laskusuuntaan. Tilanteen heikentyminen monilla alueilla edellyttää myös muita toimia tartuntojen vähentämiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö on täydentänyt ohjaustaan 3.1.2022 tarkennuksella hätäjarrumekanismiin käyttöön ottoon liittyviin ministeriön suosituksiin sekä 11.1.2022 ohjauskirjeellä hätäjarrumekanismiin tehostetoimenpiteistä. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan valtioneuvosto on harkitsemassa yhdessä tasavallan presidentin kanssa poikkeusolojen toteamista.

Epidemiatilanne sairaanhoitopiirien alueella ja saadut asiantuntija-arviot

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin internet-sivujen mukaan 11.1.2022 Varsinais-Suomi on edelleen koronavirusepidemian leviämisvaiheessa. Koronan vauhti kiihtyy Varsinais-Suomessa. Tuorein Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vahvistama 14 vuorokauden ilmaantuvuusluku 100 000 asukasta kohti on 1061 Varsinais-Suomessa, kun viikko sitten ilmaantuvuus oli 627. Tapauksia on noin 600 päivässä. Positiivisten testien osuus kaikista testeistä on nyt lähes 30 prosenttia. Viikko sitten positiivisten osuus oli 26 prosenttia. Turun yliopistollisessa keskussairaalassa oli 11.1.2022 aamulla hoidossa 20 potilasta vuodeosastoilla ja viisi potilasta teho-osastolla.

Satakunnan sairaanhoitopiirin internet-sivujen mukaan 7.1.2022 koronainfektion ilmaantuvuus jatkaa jyrkkää nousuaan

Satakunnassa. Omikron-muunnos leviää nopeasti Satakunnassa. Lieviä tartuntoja saavat tällä hetkellä myös rokotetut henkilöt. Koronarokotteet ovat kuitenkin erittäin tärkeitä ja suojaavat hyvin vakavilta infektioilta. Satakunta täyttää kaikki leviämisalueelle asetetut kriteerit. Myös sairaalahoidon tarve on lähtenyt nousuun. Ilmaantuvuus on Satakunnassa nopeassa nousussa, ollen oman seurannan mukaan nyt 902 / 100 000 /14 vuorokautta. Perusterveydenhuolto on Satakunnassa edelleen erittäin kuormittunut, myös sairaalakuormitus lähtenyt nousuun. Satakunnassa esiintyy runsaasti laajoja joukkoaltistumisia, joiden selvittäminen vaikeuttaa muuta epidemian torjuntatyötä. Rokotuskattavuus on edelleen hieman jäljessä Suomen keskitasosta. Positiivisten näytteiden osuus on noussut lyhyessä ajassa korkeaksi, jopa 20 %:n tutkituista näytteistä. Tartunnanjäljitys ei enää pysty jäljittämään kaikkia tapauksia ja tilanne on vaikea erityisesti Porin perusturvan alueella. Luotsinmäen jätevesiseurannassa todetaan edelleen nousua virusmäärässä. Tämä korreloi hyvin vaikeaan tilanteeseen. Omikron-muunnoksen nopea leviäminen ja sen kyky tarttua myös rokotettuihin henkilöihin korostaa varotoimien ja kontaktien välttämisen merkitystä. Täysi rokotussarja kuitenkin suojaa edelleen hyvin vakavalta tautimuodolta. Kunnat pyrkivät lisäämään rokotuskapasiteettia eri keinoin. Rokotettavia ryhmiä on tullut nyt nopealla aikataululla lisää, mutta rokotteelle kannattaa hakeutua ohjeistuksen mukaisesti heti, kun siihen on mahdollisuus.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lausunto

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on 13.1.2022 antanut asiassa lausunnon, jonka mukaan Lounais-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt arviota erityisesti seuraaviin asioihin:

1. Onko sairaanhoitopiirin alueella todettu merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella. Aluehallintovirasto on pyytänyt ottamaan kantaa siihen, todetaanko näitä ryppäitä vain

tiettyjen kuntien alueilla vai myös laajemmin koko sairaanhoitopiirin alueella.

Sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tartuntaryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään. Viikolla 52/2021 tartuntalähteet saatiin selville 58 prosentissa tapauksista ja viikolla 01/2022 vain 41 prosentissa. Selvittämättömiä tartuntaryypäitä todetaan koko sairaanhoitopiirin alueella. Sairaanhoitopiirin arvion mukaan jäljittämättömät tartuntaketjut muodostavat merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen.

2. Arvioidaanko tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Käynnissä oleva omikronvariantin aiheuttama epidemia-aalto on ollut ennennäkemättömän nopea ja voimakas verrattuna pandemian edellisiin aaltoihin. Toistaiseksi erikoissairaanhoidon tarve Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella on kuitenkin noussut maltillisesti: maanantaina 10.1. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin sairaaloissa oli hoidossa 25 koronaviruspotilasta, joista neljä tehohoidossa. Perusterveyden huollon vuodeosastoilla oli samana päivänä hoidossa vähintään 26 potilasta. Kuitenkin eksponentiaalisesti kasvava tapausmäärä ja julkisista uutislähteistä saadut tiedot sairaaloiden kuormittumisesta eri maissa eivät sulje pois sitä mahdollisuutta, etteikö sairaalahoidon tarve Varsinais-Suomen alueellakin voisi lisääntyä merkittävästi nykyisestä tasosta. Tämän vuoksi asiaan on suhtauduttava varovaisuusperiaatteella ja oletettava, että lähitulevaisuudessa sairaalahoidon ml. perusterveyden vuodeosastojen merkittävä kuormittuminen on todennäköisempää kuin tilanteen pysyminen nykyisellä vielä siedettävällä tasolla. Mahdollisen merkittävän kuormituslisäyksen myötä muun

terveydenhuollon toiminta vaarantuu, ensimmäisenä tehohoitoa vaativa elektiivinen kirurgia.

Omikronvariantin aiheuttama voimakas tapausmäärien kasvu uhkaa myös terveydenhuollon työntekijöiden riittävyttä sairauspoissaolojen ja karanteenien muodossa, mikä voi vaarantaa terveystalvelujärjestelmän toiminnan.

3. Muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Tällä kysymyksellä aluehallintovirasto viittaa tiloihin, joiden käyttöä mahdollisesti rajoitetaan.

Omikronmuunnos on aiemmin todettuja variantteja herkemmin tarttuva, mutta tämä lähinnä korostaa yleisten tartuntatautien leviämisen estämisen periaatteita. Koronapandemian aikana kertynyt tieto viruksen leviämisteistä on edelleen validia ja on sovellettavissa nykyiseen epidemiatilanteeseen huolimatta uuden variantin ilmaantumisesta. Sairaanhoidopiiri katsoo, että henkilöiden fyysinen läheisyys toisiinsa ja yhtä aikaa paikalla olevien määrä muodostavat erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle. Tartuntoja tapahtuu pisara-aerosolin kautta erityisesti, jos suunenäsuojuksen käyttö ei ole mahdollista, kuten syötäessä ja juotaessa. Yleisen lääketieteellisen tiedon ja kokemuksen perusteella pisara- (aerosoli-) tartuntojen leviämistä edistävät taudille alttiiden henkilöiden fyysinen läheisyys toisiinsa, tilan koko sekä sen ilmanvaihto-olosuhteet.

Koolla olevien ihmisten määrä vaikuttaa tartuntojen leviämiseen kahtalaisesti: Laajan ja voimakkaan epidemian (kuten nyt) aikana todennäköisyys tartuntavaarallisen henkilön tai henkilöiden esiintymiselle tarkasteltavassa tilassa on suurentunut verrattaessa epidemian rauhalliseen vaiheeseen ja toisaalta taudille alttiiden henkilöiden määrä samassa tilassa lisää tartuntojen riskiä

verrannollisesti henkilöiden määrään. Riski ei kuitenkaan ole aina lineaarisesti nouseva, sillä siihen vaikuttaa henkilöiden sijoittuminen tarkasteltavaan tilaan ts. väljyys vaikuttaa riskiä vähentävästi ja tungos riskiä lisäävästi.

4. Onko rajoitusten tekeminen välttämätöntä ottaen huomioon epidemiologisen tilanteen Varsinais-Suomessa.

Covid-19-epidemian torjunnassa on käytetty yhteiskunnallisia rajoitustoimenpiteitä maaliskuusta 2020 alkaen ja näiden käytön on arvioitu niiden tekoaikoina olleen välttämättömiä. Nykyinen epidemiatilanne on ehdottomasti koko pandemia-ajan pahin tapausmäärien sekä sairaalakuormituksen valossa, minkä vuoksi sairaanhoitopiiri näkee rajoitusten tekemisen yhä välttämättömäksi Varsinais-Suomessa.

5. Onko välttämätöntä kohdentaa rajoitukset joltakin osin myös lapsia koskeviksi vai voidaanko lapset jättää rajoitusten ulkopuolelle. Aluehallintovirasto on pyytänyt lausunnonantajaa perustelemaan näkemyksensä ja kertomaan, miltä osin ja millä perusteilla rajoitukset pitäisi kohdistaa myös lapsiin.

Lapsiin voidaan kohdistaa rajoituksia, mikäli se arvioidaan välttämättömäksi epidemiantorjunnan kannalta. Lapsiin kohdistuvien rajoitusten pitää kuitenkin olla viimesijaisia. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauskirjeessä 3.1.2022 todetaankin, että päätösharkinnassa ja päätöksenteossa tulee huomioida lapsen edun ensisijaisuuden periaate siten, että tartuntojen estämiseksi tehtävät toimenpiteet kohdistuisivat ensisijaisesti aikuisiin ja vaikuttaisivat mahdollisimman vähän haitallisesti lapsiin. Lapsiin kohdistuvien rajoitusten viimesijaisuus on myös Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin sekä VarsinaisSuomen alueellisen koronakoordinaatioryhmän kanta.

Päätösten välttämättömyys

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt arviota myös päätösten välttämättömyydestä, ja tiedustellut, onko sairaanhoitopiirin mukaan välttämätöntä jatkaa nykyisiä rajoitustoimia aluehallintoviraston aikaisempien päätösten mukaisina? Aluehallintovirasto on kysynyt, onko sairaanhoitopiirin arvion mukaan ilmeistä, että jo toteutetut muut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja onko tartuntatautilain 58 §:n, tartuntatautilain 58 d §:n ja/tai 58 g §:n mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla välttämätöntä covid-19 taudin leviämisen estämiseksi?

Sairaanhoitopiiri katsoo, että päätös on välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella, koska tartuntoja on todettu kaikissa kunnissa sairaanhoitopiirin alueella. Nykyinen epidemiatilanne on ehdottomasti koko pandemia-ajan pahin tapausmäärien sekä sairaalakuormituksen valossa, minkä vuoksi sairaanhoitopiiri näkee, sairaanhoitopiiri näkee, että jo toteutetut muut toimenpiteet eivät ole riittäviä epidemian hallitsemiseksi. Rajoitusten sisältö on syytä pitää kutakuinkin saman laajuisena kuin nyt voimassa olevassa päätöksessä huomioiden kuitenkin jäljempänä esitetyt pykäläkohtaiset näkemykset.

Rajoitusten olisi syytä olla voimassa, kunnes epidemiatilanteen voidaan luotettavasti todeta rauhoittuneen siten, että se ei enää uhkaa väestön terveyttä, sairaanhoidon- ja terveydenhuollon kuormitusta sekä muita yhteiskunnan kriittisiä toimintoja, kuitenkin kerrallaan enintään lain salliman enimmäisajan. Rajoitus tai rajoitukset on purettava heti, kun se tai ne eivät ole enää välttämättömiä.

Tartuntatautilain 58 § (yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset)

Lounais-Suomen aluehallintovirasto tiedustelee, mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella. Edellyttääkö epidemiologinen tilanne

tartuntatautilain 58 § mukaisissa kohteissa sairaanhoitopiiriin käsityksen mukaan:

- kyseisten tilojen sulkemista tai yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämistä kokonaisuudessaan vai
- tietyn henkilömäärän ylittävältä osin – jos, niin minkä henkilömäärän, erikseen sisä- ja ulkotilat
- onko rajoitukset välttämätöntä kohdentaa sekä sisä- että ulkotiloissa järjestettäviin yleisötilaisuuksiin vai vain sisätiloissa järjestettäviin

Aluehallintovirasto toteaa, ettei perusteluksi sovellu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen riskiarviointitaulukko. Lisäksi on arvioinnissa otettava huomioon, ettei omikron-muunnosta edeltävä tutkimustieto ole soveltuvaa arviointiin omikron-muunnoksen kohdalta.

Tällä hetkellä Varsinais-Suomessa on voimassa LSAVI/14676/2021 (29.12.2021) Varsinais-Suomen kuntia koskien tartuntatautilain 58 § (yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset) ja 58 g § mukaisia määräyksiä ajalle 1-15.1.2022. Hallinto-oikeus on keskeyttänyt osittain päätöksen täytäntöönpanon.

Sairaanhoitopiiri katsoo, että nykyisessä epidemiologisessa tilanteessa, erityisesti huomioiden aikaisempaa paljon herkemmin tarttuvan virusmuunnoksen ilmaantumisen, ja huolimatta hyvästä rokotuskattavuudesta, kokoontumisrajoitukset eri tapahtumissa ja tiloissa vähentävät erityisesti rokottamattomien kontakteja rokotettuihin ja toisiinsa. Nykyisen ja sitä edeltävän päätöksen ollessa voimassa tartuntojen määrä on yhä kasvanut voimakkaasti, ja tämän epidemiologisen syyn vuoksi uusien tartuntatautilain 58 § mukaisten rajoitusten pitäisi olla vähintään yhtä kattavat kuin tällä hetkellä voimassa olevat rajoitukset, joilla kielletään Varsinais-Suomen maakunnan kuntien alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on todennut, että tartuntatautilain 58 § perusteella on mahdollista rajoittaa myös muita

kohteita (sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköt, oppilaitokset, päiväkodit, asunnot ja vastaavat tilat) ja pyytänyt myös ottamaan kantaa, onko kyseisiin kohteisiin tarpeen kohdistaa rajoituksia. Myös kielteinen kannanotto pyydetään perustelemaan.

Pandemian aikana ei toistaiseksi ole rajoitettu kysymyksessä esitettyjä kohteita pois lukien kouluihin kohdistuneet sulut, vaikka niihin on jäljitetty tartuntoja. Kyseessä ovat yhteiskunnan toiminnalle kriittiset tilat sekä toiminnot, ja sairaanhoitopiiri otaksuu, että niihin kohdistetuista rajoituksista saatava lääketieteellinen hyöty epidemian torjunnassa olisi merkittävästi pienempi kuin rajoituksista koituvat muut lääketieteelliset ja yhteiskunnalliset haitat. Lisäksi oppilaitosten toimintaa rajoittavat määräykset kohdistuisivat suurelta osin lapsiin, ja vallalla olevan näkemyksen mukaisesti lapsiin kohdistuvien rajoitustoimien pitäisi olla viimesijaisia.

Tartuntatautilain 58 d § (tilojen käytön edellytykset)

Lounais-Suomen aluehallintovirasto kysyy, mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 d § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

- kaikkiin 58 d § mukaisiin tiloihin vai
- tiettyihin 58 d § mukaisiin tiloihin, kuten

- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
- 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana;
- 3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Aluehallintovirasto toteaa, ettei perusteluksi sovellu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen riskiarviointitaulukko. Lisäksi on arvioinnissa otettava huomioon, ettei omikron-muunnosta edeltävä tutkimustieto ole soveltuvaa arviointiin omikron-muunnoksen kohdalta.

Sairaanhoitopiiri pitää perusteltuna, että mahdollisessa uudessa rajoituspäätöksessä tartuntatautilain 58 d § mukainen päätös vastaisi sisällöltään LSAVI/14680/2021 (29.12.2021) määräystä. Tällöin mahdollinen uusi rajoituspäätös koskisi yhä vain a) sisätiloja, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä b) alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuja ulkotiloja, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana. Edellä mainittuja henkilömäärärajoituksia on käytetty jo aiemmin 58 d § pohjautuvissa rajoituksissa. Samoin ilmoitetut henkilömäärät heijastelevat hyvin yleistä lääketieteellistä tietämystä siitä, että pisara (aerosoli) -tartuntariski on sisätiloissa ulkotiloja suurempi. Tilat, joita käytetään 58 g § 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta olisi syytä sisällyttää 58 d § mukaiseen päätökseen siltä osin, kun niitä ei ole katettu 58 g § mukaisessa päätöksessä.

Tartuntatautilain 58 g § (tilojen väliaikainen sulkeminen)

Lausuntopyynnössään Lounais-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt näkemystä mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 g § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

- kaikkiin 58 g § mukaisiin tiloihin vai
- tiettyihin 58 g mukaisiin tiloihin, jos niin mihin

Aluehallintovirasto toteaa, ettei perusteluksi sovellu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen riskiarviointitaulukko. Lisäksi on arvioinnissa otettava huomioon, ettei omikron-muunnosta edeltävä tutkimustieto ole soveltuvaa arviointiin omikron-muunnoksen kohdalta.

Eryteisesti aluehallintovirasto on pyytänyt perustelemaan, mikäli lausunnonantaja katsoo, ettei rajoituksia ole syytä kohdentaa yhdenmukaisesti kaikkiin tartuntatautilain 58 g § 4 momentin mukaisiin kohteisiin. Tällöin pyydetään erityisesti perustelemaan,

mikä epidemiologinen peruste on syynä erilaisiin rajoitussuosituksiin. Mahdollisia poikkeamisen syyksi esitettyjä perusteluja pyydetään erikseen arvioimaan myös kaikkien muiden tartuntatautilain 58 g § 4 momentin mukaisten kohteiden osalta.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin käsityksen mukaan tartuntatautilain 58 g § mukaisen mahdollisen päätöksen ei pidä kohdistua kaikkiin 58 g § mukaisiin tiloihin, vaan vain niihin, joissa sairaanhoitopiirin arvioi tartuntariskin olevan erityinen huomioiden samalla vallitsevan laajasti levinneen epidemiatilanteen. Alla on arvoitu kutakin 58 g § 4 momentissa mainittua toimintaa tai tilaa rajoituksen tarpeen suhteen ja esitetty näkemys, joka on lyhyesti perusteltu yleisen lääketieteellisen tiedon ja kokemuserän valossa. Lähikontaktilla tarkoitetaan taulukossa henkilöiden ohimenevästä hetkestä pidempää oleskelua alle 1,5- 2 m etäisyydellä toisistaan. Kuoro- ja teatteritoiminnassa syntyvä uloshengitysilman aerosolituotto on sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan oleellisesti runsaampaa kuin muissa luettelon kohteissa tai toiminnoissa. Rajoitussuosituksista ei ole annettu niihin kohteisiin tai toimintoihin, joiden tartuntariskiä ei voida määrittää. Mikäli toiminnan tai tilan suhteen ei ole arvoitu tarvittavan rajoitusta, on se sairaanhoitopiirin mielestä kuitenkin sisällytettävä 58 d § mukaiseen päätökseen.

Tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 1 kohta

<i>joukkueurheilu</i>	<i>Rajoitetaan: Lähikontaktit korostavat riskiä</i>
<i>ryhmäliikunta</i>	<i>Rajoitetaan: Lähikontaktit korostavat riskiä</i>
<i>kontaktilajien harrastaminen</i>	<i>Rajoitetaan: Lähikontaktit korostavat riskiä</i>
<i>muu vastaava urheilu tai liikunta sisätiloissa</i>	<i>Ei rajoiteta: Ei määritettävissä, 58 d §</i>
<i>kuntosalit</i>	<i>Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §</i>
<i>muut vastaavat sisäliikuntatilat</i>	<i>Ei rajoiteta: Ei määritettävissä, 58 d §</i>

Tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 2 kohta

<i>yleiset saunat</i>	<i>Ei rajoiteta:</i>	<i>Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §</i>
<i>uimahallien allastilat</i>	<i>Ei rajoiteta:</i>	<i>Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §</i>
<i>maauimaloiden allastilat</i>	<i>Ei rajoiteta:</i>	<i>Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §</i>
<i>kylpylöiden allastilat sekä</i>	<i>Ei rajoiteta:</i>	<i>Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §</i>
• <i>niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §</i>		

Tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 3 kohta

- *tanssipaikat* *Rajoitetaan: Lähikontaktit korostavat riskiä*
- *kuorolaulutoiminta* *Rajoitetaan: Aerosolituotto korostaa riskiä*
- *harrastajateatteri* *Rajoitetaan: Aerosolituotto korostaa riskiä*
- *vast. ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat* *Ei rajoiteta: Ei määritettävissä, 58 d §*

Tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 4 kohta

- *huvi- ja teemapuistot* *Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §*
- *tivolit* *Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §*
- *eläintarhojen sisätilat* *Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §*

Tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 5 kohta

- *sisäleikkipuistot* *Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §*
- *sisäleikkipaikat* *Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §*

Tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 6 kohta

- *kauppakeskusten yleiset oleskelutilat* *Ei rajoiteta: Lähikontaktit vältettävissä, 58 d §*

Lopuksi Lounais-Suomen aluehallintovirasto tiedustelee, katsooko Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri, että olisi syytä ottaa käyttöön muita, aluehallintoviraston toimivallassa olevia, tartuntatautilain mukaisia rajoituksia.

Sairaanhoidopiiri toteaa, että sen tiedossa ei tällä hetkellä ole tarvetta muille kysymyksessä tarkoitetuille rajoituksille.

Satakunnan sairaanhoitopiirin lausunto

Satakunnan sairaanhoitopiiri on 13.1.2022 antanut asiassa lausunnon, jossa on vastattu aluehallintoviraston esittämiin seuraaviin kysymyksiin.

1. Onko sairaanhoitopiirin alueella todettu merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella? Aluehallintovirasto on pyytänyt ottamaan kantaa siihen, todetaanko näitä ryppäitä vain tiettyjen kuntien alueilla vai myös laajemmin koko sairaanhoitopiirin alueella

Aiemmin hyvin tehokkaasti sujunut tartunnan jäljitys alkoi selvästi ruuhkautua noin viikko ennen joulua. Eniten tämä näkyy Porissa, jossa tällä hetkellä viive on 11 vuorokautta, vaikka tartunnan jäljitystä on Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeiston mukaisesti priorisoitu. Sama ilmiö on nähtävissä useimmissa kunnissa Satakunnassa ja laajalti koko maassa.

Tapausmäärät ovat nousseet erittäin jyrkästi. Tämä sekä myös rokotettujen laaja sairastuminen kertovat siitä, että omikron muunnos on nopeasti lisääntynyt myös Satakunnassa samoin kuin koko eteläisessä Suomessa. Valitettavasti käytettävissä ei ole menetelmää, jolla sairaanhoitopiiri pystyisi omikron -muunnoksen todentamaan reaaliaikaisesti.

Satakunnassa nopeasti leviävän virusmuunnoksen ja tartunnan jäljityksen ruuhkautumisen vuoksi viime viikolla (viikolla 1) todetuista 1162 tartunnasta vain 36 prosenttia (423) on ehditty selvittää ja kirjata SAI-rekisteriin. Jäljitys oli siis kesken peräti 64 prosentissa tapauksista. Näin ollen jäljityksen tuloksiin ei voida enää luottaa eikä sen avulla pystytä enää tartuntaketjuja tehokkaasti katkaisemaan.

Tapauksia, jotka on ehditty selvittää, on yhteensä 423 kappaletta. Näistä 414 peräisin kotimaasta. Kotimaisista tartunnoista tartunnanlähde on selvillä 75 prosentissa (309/414) tapauksista.

Satakunnan alueella todetaan päivittäin isoja tautiryppäitä, joiden tartuntaketjua ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja tapausmäärät ovat nopeassa nousussa.

2. Arvioidaanko tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Tapausmäärien nousu on ollut erittäin voimakasta ja nousu on edelleen kiihtynyt. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koronakartan mukaan Satakunnan Covid-19-tapausten ilmaantuvuus on nyt 1056 / 100 000 asukasta / 14 vuorokautta. Ilmaantuvuus on erittäin korkea kaikissa Satakunnan kunnissa.

Satasairaalassa oli 12.1.2022 aamuna vaikean covid-19-infektion vuoksi hoidossa yksi potilas tehohoidossa ja seitsemän potilasta osastohoidossa. Lisäksi Satasairaalassa oli yksi koronapotilas muusta syystä. Terveyskeskuksen vuodeosastolla oli 12.1.2022 aamulla hoidossa kuusi Covid-19-potilasta. Lisäksi alueen ympärivuorokautisen hoivan laitoksissa on yli kymmenen potilasta eristyksessä ja kymmeniä asukkaita karanteenissa altistuksen vuoksi. Sairaalahoidon kuormitus on viimeisen kahden viikon aikana yli kaksinkertaistunut, kun tilannetta arvioidaan viikoittain alkaneina hoitojaksoina, mutta kuormitus on edelleen kohtuullisella tasolla. Sen sijaan perusterveydenhuolto on vakavasti ylikuormittunut koronatoimista. Suurelta osin tehottomaksi käyneestä tartunnan jäljityksestä ja eristys- ja karanteenipäätösten kirjoittamisesta, näytteenotosta, rokottamisesta ja koronapotilaiden hoidosta ympärivuorokautisessa hoidossa.

Maailmalta (esimerkiksi Etelä-Afrikasta, Portugalista ja Tanskasta) saatujen tietojen mukaan omikron -tartunnat ovat aiempia muunnoksia lievempiä ja johtavat harvemmin sairaala- ja tehohoidon tarpeeseen. Kun tartuntamäärät ovat näin suuria, joudutaan kuitenkin sairaala- ja tehohoidon merkittävään lisääntymiseen varautumaan. Lisäksi alueella todennäköisesti edelleen esiintyy myös delta -muunnoksen aiheuttamia tapauksia.

Nyt käytettävissä olevien tietojen mukaan annetut koronarokotukset suojaavat hyvin vakavalta taudilta, mutta ne eivät suojaa kovin hyvin lieväoireiselta tartunnalta. Tartuntojen nopea leviäminen terveydenhuollon henkilökunnan ja heidän perheenjäsentensä keskuudessa herättää huolta henkilökunnan riittävydestä terveydenhuollon toiminnoissa. Samasta syystä myös yhteiskunnan monet muut tärkeät toiminnot saattavat kärsiä ja rajoituksilla pyritään vaikuttamaan siihen, että kaikki eivät sairastuisi yhtä aikaa.

3. Muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiseksi. Tällä kysymyksellä aluehallintovirasto viittaa tiloihin, joiden käyttöä mahdollisesti rajoitetaan.

Henkilöiden fyysinen läheisyys toisiinsa ja yhtä aikaa paikalla olevien määrä muodostavat erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi. Tartuntoja tapahtuu pisara-aerosolin kautta erityisesti, jos suunenäsuojuksen käyttö ei ole mahdollista, kuten syödessä ja juotaessa. Omikron -muunnos on hyvin herkästi leviävä, ja se lisää samassa tilassa oleskelevien henkilöiden tartunnan riskiä, jos joukossa on tartunnan kantaja. Omikron-muunnoksen kantaja voi myös olla oireeton, mikä edelleen lisää samoissa tiloissa oleskelevien henkilöiden tartuntariskiä, kun sairautta ei voi päätellä oireiden perusteella. Erityisen suuri riski on rokottamattomilla.

4. Onko rajoitusten tekeminen välttämätöntä ottaen huomioon epidemiologisen tilanteen Satakunnassa.

Maailmalta saadun kokemuksen mukaan omikron -muunnosta on hyvin hankalaa, ellei mahdotonta, rajoittaa tartunnanjäljityksen toimin, sillä viruksen itämisaika on selvästi aiempaa lyhyempi ja tartuttavuus suuri. Rajoitustoimin ja kaikkia aikuisten välisiä kontakteja vähentämällä pyritään madaltamaan jyrkkää tartuntahuippua ja voittamaan aikaa erityisesti riskiryhmien ja terveydenhuoltohenkilöstön lisärokottamiseen, jotta voitaisiin välttyä terveydenhuollon ylikuormittumiselta. Tärkeää on myös, että voimavaroja siirretään tehottomaksi käyneestä tartunnanjäljityksestä vaikuttaviin toimenpiteisiin, kuten rokottamiseen ja potilaiden hoitoon.

5. Onko välttämätöntä kohdentaa rajoitukset joltakin osin myös lapsia koskeviksi vai voidaananko lapset jättää rajoitusten ulkopuolelle. Aluehallintovirasto on pyytänyt lausunnonantajaa perustelemaan näkemyksensä ja kertomaan, miltä osin ja millä perusteilla rajoitukset pitäisi kohdistaa myös lapsiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauskirjeessä Hätäjarrumekanismiin käyttöönotto 3.1.2022 (VN/21/2022) todetaan, että päätösharkinnassa ja päätöksenteossa tulee huomioida lapsen edun ensisijaisuuden periaate siten, että tartuntojen estämiseksi tehtävät toimenpiteet kohdistuisivat ensisijaisesti aikuisiin ja vaikuttaisivat mahdollisimman vähän haitallisesti lapsiin.

Lapsiin kohdistuvien rajoitusten viimesijaisuus on myös Satakunnan sairaanhoitopiirin ja Satakunnan Alueellisen tartuntatautien torjunnan työryhmän (ATTR) kanta. Lapsiin kohdistuvien rajoitusten haitat arvioidaan suuremmiksi kuin saavutettavissa oleva hyöty epidemian hillitsemisessä. Vaikka lapsilla todetaan paljon tartuntoja he eivät ole epidemian moottori. Lapsilla koronavirustartunnat ovat hyvin harvoin sairaalahoitoa tarvitsevia tai vakavia.

Päätöksen välttämättömyys

Onko sairaanhoitopiirin arvion mukaan välttämätöntä jatkaa nykyisiä rajoitustoimia aluehallintoviraston aikaisempien päätösten mukaisina?

Onko sairaanhoitopiirin arvion mukaan ilmeistä, että jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja onko tartuntatautilain 58 §:n, 58 d §:n ja/tai 58 g §:n mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla välttämätöntä covid-19-taudin leviämisen estämiseksi?

Covid-19 taudin ilmaantuvuus on noussut erittäin voimakkaasti aiemmin tehdyistä toimista huolimatta (sairaanhoitopiiri viittaa sairaanhoitopiirin aiempiin lausuntoihin). Siksi kaikkien aikuisten välisten ei-välttämättömien kontaktien vähentäminen on edelleen tarpeen. Sairaanhoitopiirin arvion mukaan tartuntatautilain § 58 jatkaminen on aiheellista. Erityisesti perusterveydenhuollon kuormitus on voimakasta, vaikka erikoissairaanhoidon covid-19-potilaiden määrä onkin vielä maltillinen. Potilaiden määrän todennäköiseen lisääntymiseen lähiviikkoina on kuitenkin valmistauduttava. Lisäksi suurinta huolta herättää henkilökunnan riittävyys omikron -muunnoksen nopeasti lisääntyessä.

Sairaanhoitopiiri katsoo siis, että tartuntatautilain 58 g § pykälän ehdot Satakunnassa edelleen täyttyvät ja sairaanhoitopiiri katsoo myös, että on tarpeen pitää myös tartuntatautilain 58 d § voimassa.

Tartunta voi tapahtua kaikissa kontakteissa, joissa varotoimia ei voida täysimääräisesti noudattaa. Tartuntariski ei siis riipu kellonajasta, ympäristöstä tai siitä onko kyseessä yksityistilaisuus tai julkinen tilaisuus, mutta rajoituksia voidaan tehdä vain lain sallimissa rajoissa. Rajoitustoimet eivät ole tehokkaita, mikäli väestö pyrkii niitä kiertämään erilaisin keinoin.

Aluehallintovirasto on pyytänyt lisäksi perustelemaan arvion eriteltynä tartuntatautilain 58, 58 d § ja 58 g §:ien osalta;

- Onko mahdollinen päätös välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella?

- Mikäli sairaanhoitopiiri ei pidä päätöstä välttämättömänä koko sairaanhoitopiirin alueella, aluehallintovirasto on pyytänyt arviota siitä, onko se joidenkin kuntien alueella välttämätön ja mitkä nämä kunnat ovat.

Satakunnan sairaanhoitopiiri arvioi, että tartuntatautilain 58 §, 58 d § ja 58 g § mukaisen päätöksen jatkaminen on välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella, koska tautitapauksia on todettu laajasti koko Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella.

Jos päätös on arvionne mukaan välttämätön, milloin sen olisi syytä tulla voimaan ja kuinka kauan sen olisi syytä olla voimassa?

Tartuntatautilain 58 §, 58 d § ja 58 g § nojalla tehdyt päätökset ovat tällä hetkellä voimassa 15.1.2022 saakka. Sairanhoitopiiri katsoo, että jatkopäätös on välttämätön, epidemiologisen tilanteen edelleen huononnuttua. Rajoitusten sisältö on syytä pitää kutakuinkin saman laajuisena kuin nyt voimassa olevassa päätöksessä. Rajoitusten olisi syytä olla voimassa, kunnes epidemiatilanteen voidaan luotettavasti todeta rauhoittuneen siten, että se ei enää uhkaa väestön terveyttä, sairaanhoidon- ja terveydenhuollon kuormitusta tai muita yhteiskunnan kriittisiä toimintoja, kuitenkin kerrallaan enintään lain salliman enimmäisajan. Rajoitukset puretaan heti tilanteen sen salliessa.

Tartuntatautilain 58 § (yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset)

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

o yleiset kokoukset tai yleisötilaisuudet

Edellyttääkö epidemiologinen tilanne tartuntatautilain 58 § mukaisissa kohteissa sairaanhoitopiirinkäsityksen mukaan o kyseisten tilojen sulkemista tai yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämistä kokonaisuudessaan

o tietyn henkilömäärän ylittävältä osin – jos, niin minkä henkilömäärän, erikseen sisä- ja ulkotilat
o onko rajoitukset välttämätöntä kohdentaa sekä sisä- että ulkotiloissa järjestettäviin yleisötilaisuuksiin vai vain sisätiloissa järjestettäviin

Huomioiden aikaisempaa herkemmin tarttuvan virusmuunnoksen ilmaantumisen ja tartuntamäärien voimakas kasvu nykyisen rajoituspäätöksen ollessa voimassa, uusien tartuntatautilain 58 § mukaisten rajoitusten pitäisi olla vähintään yhtä kattavat kuin tällä hetkellä voimassa olevat rajoitukset, joilla kielletään Satakunnan maakunnan kuntien alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Tartuntatautilain 58 § perusteella on mahdollista rajoittaa myös muita kohteita (sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköt, oppilaitokset, päiväkodit, asunnot ja vastaavat tilat).

Lausunnonantajaa pyydetään myös ottamaan kantaa, onko kyseisiin kohteisiin tarpeen kohdistaa rajoituksia. Myös kielteinen kannanotto pyydetään perustelemaan.

Pandemian aikana ei ole rajoitettu kysymyksessä esitettyjä kohteita pois lukien kouluihin aiemmin kohdistuneet sulut. Kyseessä ovat yhteiskunnan toiminnalle kriittiset tilat sekä toiminnot, ja sairaanhoitopiiri katsoo, että niihin kohdistetuista rajoituksista saatava lääketieteellinen hyöty epidemian torjunnassa olisi merkittävästi pienempi kuin rajoituksista koituvat muut lääketieteelliset ja yhteiskunnalliset haitat. Lisäksi oppilaitosten toimintaa rajoittavat määräykset kohdistuisivat suurelta osin lapsiin, ja vallalla olevan näkemyksen mukaisesti lapsiin kohdistuvien rajoitustoimien pitäisi olla viimesijaisia, sillä rajoitusten haitat ovat suuret ja kiistattomat.

Tartuntatautilain 58 d § (tilojen käytön edellytykset)

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 d § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

- o kaikkiin 58 d § mukaisiin tiloihin vai
o tiettyihin 58 d § mukaisiin tiloihin, kuten
- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
 - 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana;
 - 3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Satakunnan sairaanhoitopiiri pitää perusteltuna, että mahdollisessa uudessa rajoituspäätöksessä tartuntatautilain 58 d § mukainen päätös vastaisi sisällöltään LSAVI/14860/2021 (29.12.2021) määräystä. Tällöin mahdollinen uusi rajoituspäätös koskisi

a) sisätiloja, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä

b) alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuja ulkotiloja, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana.

Edellä mainittuja henkilömäärärajoituksia on käytetty jo aiemmin tartuntatautilain 58 d § pohjautuvissa rajoituksissa. Samoin ilmoitetut henkilömäärät heijastelevat hyvin yleistä lääketieteellistä tietämystä siitä, että pisara (aerosoli) -tartuntariski on sisätiloissa ulkotiloja suurempi.

Tilat, joita käytetään tartuntatautilain 58 g § 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta olisi syytä sisällyttää Tartuntatautilain 58 d § mukaiseen päätökseen siltä osin, kun niitä ei ole katettu 58 g § mukaisessa päätöksessä.

Tartuntatautilain 58 g § (tilojen väliaikainen sulkeminen)

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 g § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

- kaikkiin 58 g § mukaisiin tiloihin vai
- tiettyihin 58 g mukaisiin tiloihin, jos niin mihin

Sairaanhoitopiiri katsoo, että tällä hetkellä Suomessa epidemiologinen tilanne ei merkittävästi poikkea toisistaan, joten olisi tärkeää, että rajoituspäätökset olisivat yhdenvertaisia ja selkeitä kaikilla alueilla. Erityisesti sairaanhoitopiiri pitää ongelmallisina, mikäli rajoitukset poikkeavat toisistaan Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella ja siksi sairaanhoitopiiri toivoo yhdenmukaista ratkaisua. Sairaanhoitopiiri näkee myös tärkeäksi, että valtioneuvoston asettamat ravintolarajoitukset olisivat linjassa muiden rajoituspäätösten kanssa, sillä väestön on vaikea hyväksyä rajoituksia, mikäli ne koetaan epäoikeudenmukaisiksi.

Rajoitustoimien tarkoituksena on vähentää kaikkia aikuisten välisiä ei-välttämättömiä kontakteja. Viime viikkoina tartunnanlähteitä ei ole pystytty kattavasti selvittämään ja yhä suurempi osa tartuntojen lähteistä on jäänyt avoimeksi. Ottaen huomioon viruksen leviäminen kaikissa ihmisten välisissä läheisissä kontakteissa, on oletettavaa, että kaikissa em. tiloissa tai tilanteissa voi syntyä tartuntoja. Yleistyvää omikron -muunnos tarttuu vielä helpommin kuin aiemmat virustyyppit, joten ei ole epidemiologisen näkemyksen mukaan perusteltua erottaa mitään tilaa kokonaisuudesta, vaan päätös tulisi sairaanhoitopiirin nähdäkseen kohdistaa kaikkiin edellä mainittuihin tiloihin. Sairaanhoitopiiri toteaa kuitenkin, että hallinto-oikeus on osittain keskeyttänyt aiemman päätöksen toimeenpanon, ja aluehallintovirasto huomioinee tämän päätöksenteossa.

Kun aluehallintovirasto vielä toteaa, ettei perusteluksi sovellu Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen riskiarviointitaulukko, eikä myöskään omikron-muunnosta edeltävä tutkimustieto ole soveltuvaa arvioinnin pohjaksi, sairaanhoitopiiri katsoo, että se ei voi ottaa kantaa tarkempaan tilojen tai tilanteiden erittelyyn.

Sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan lasten ja nuorten harrastustoimintaan ei kuitenkaan tulisi kohdistaa rajoitustoimia, sillä heihin kohdistuessaan rajoitusten haitat ylittävät saavutettavissa olevat hyödyt.

Lausunnonantajaa pyydetään lisäksi antamaan rajoitusten välttämättömyyttä koskeva perustelu erikseen kunkin mahdollisesti rajoitettavan tilan ja sen käyttötarkoituksen määrittelyn osalta (tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 1 kohta):

- joukkueurheilu
- ryhmäliikunta
- kontaktilajien harrastaminen
- muu vastaava urheilu tai liikunta sisätiloissa
- kuntosalit
- muut vastaavat sisäliikuntatilat

Lausunnonantajaa pyydetään lisäksi antamaan rajoitusten välttämättömyyttä koskeva perustelu erikseen kunkin rajoituksen ja sen määrittelyn osalta (tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 2 kohta):

- yleiset saunat
- uimahallien allastilat
- maauimaloiden allastilat
- kylpylöiden allastilat sekä
- niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;

Lausunnonantajaa pyydetään lisäksi antamaan rajoitusten välttämättömyyttä koskeva perustelu erikseen kunkin rajoituksen ja sen määrittelyn osalta (tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 3 kohta):

- tanssipajat
- kuorolaulutoiminta
- harrastajateatteri
- muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat

Lausunnonantajaa pyydetään lisäksi antamaan rajoitusten välttämättömyyttä koskeva perustelu erikseen kunkin rajoituksen ja sen määrittelyn osalta (tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 4 kohta):

- huvi- ja teemapuistot
- tivolit
- eläintarhojen sisätilat

Lausunnonantajaa pyydetään lisäksi antamaan rajoitusten välttämättömyyttä koskeva perustelu erikseen kunkin rajoituksen ja sen määrittelyn osalta (tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 5 kohta):

- sisäleikkipuistot
- sisäleikkipaikat

Lausunnonantajaa pyydetään lisäksi antamaan rajoitusten välttämättömyyttä koskeva perustelu erikseen kunkin rajoituksen ja sen määrittelyn osalta (tartuntatautilaki 58 g § 4 momentti 6 kohta):

- kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin

Eryteisesti aluehallintovirasto on pyytänyt perustelemaan, mikäli lausunnonantaja katsoo, ettei rajoituksia ole syytä kohdentaa yhdenmukaisesti kaikkiin tartuntatautilain 58 g § 4 momentin mukaisiin kohteisiin. Tällöin pyydetään erityisesti perustelemaan

- mikä epidemiologinen peruste on syynä erilaisiin rajoitussuosituksiin. Mahdollisia poikkeamisen syyksi esitettyjä perusteluja pyydetään erikseen arvioimaan myös kaikkien muiden tartuntatautilain 58 g § 4 momentin mukaisten kohteiden osalta.

Aluehallintovirasto toteaa, ettei perusteluksi sovellu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen riskiarviointitaulukko (oikeuskanslerin kannanotto liitteenä). Lisäksi on arvioinnissa otettava huomioon, ettei omikron-muunnosta edeltävä tutkimustieto ole soveltuvaa arviointiin omikron-muunnoksen kohdalta.

Eryteisesti aluehallintovirasto on pyytänyt sairaanhoitopiiriä antamaan lausunnon siitä, millä rajoitettaviksi ehdotettavilla kohteilla on erityinen riski tai mahdollisuus mahdollisiin tartuntoihin. Mikäli tartuntojen osalta ei ole selvillä, mistä ne ovat peräisin, myös se pyydetään mainitsemaan lausunnossa.

- Erityisiä tartuntariskejä katsotaan liittyvän joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan ja kontaktilajien harrastamiseen, sillä lähikontaktit lisäävät tartuntariskejä. Kaikkiin näihin on aiemmin todettu liittyneen tartuntoja.
- Tanssipaikkoihin liittyvät lähikontaktit korostavat tartuntariskiä.
- Kuorolauluun ja harrastajateatteriin liittyvän aerosolituotannon katsotaan korostavan riskiä. Näihin tilanteisiin liittyviä tartuntoja ei kuitenkaan omasta aineistosta ole löytynyt.

Jos sairaanhoitopiiri on katsonut, että olisi syytä ottaa käyttöön muita, aluehallintoviraston toimivallassa olevia, tartuntatautilain mukaisia rajoituksia, aluehallintovirasto on pyytänyt sairaanhoitopiiriä ottamaan myös niihin kantaa lausunnossaan sekä kyseisten rajoitusten lakimääräisten edellytysten täyttymiseen.

Sairaanhoitopiirin tiedossa ei ole muita aluehallintoviraston toimivallassa olevia rajoituksia, joista voisi olla hyötyä epidemian hallinnassa. Sairaanhoitopiiri pitää kuitenkin tärkeänä, että viestintä rajoituksista olisi mahdollisimman selkeää ja yhdenmukaista.

Johtopäätökset ja perustelut

Tartuntatautilain 58 g § mukaan jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämislle erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä

yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

- 1) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella; ja
- 2) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava sijaintialueensa kunnille ja aluehallintovirastolle 2 momentissa tarkoitettun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua huvia- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
- 2) yleiset saunat sekä uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaidat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;

4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;

5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;

6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä tehtäessä on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattiurheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 58 g § nojalla toimintaa harjoittavat ja tilojen hallinnasta vastaavat toimijat sulkemaan seuraavat tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat asiakkailta ja osallistujilta Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien kuntien alueella, siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan:

- joukkueurheilu
- ryhmäliikunta
- kontaktilajien harrastaminen
- tanssipaikat
- kuorolaulutoiminta
- harrastajateatteri

Tartuntatautilain 58 g § 4 momentissa tarkoitettut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettut tilat, 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettu toiminta ja ne tahot, joita tämä päätös velvoittaa on määritelty tämän päätöksen perusteluissa.

Tämä päätös ei koske ammatturheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Tämä päätös ei koske tartuntatautilain 58 g § mukaisia tiloja siltä osin, kun niitä käytetään lakisääteisten palvelujen tuottamiseen tai vuonna 2003 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten ja nuorten ohjattuun harrastustoimintaan. Lapsia koskeva rajausta perustuu lain lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä I osan 1 artiklan ja 3 artiklan lapsen edun mukaisesti.

Covid-19-taudin leviämiseksi erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla tarkoitetaan HE 245/2020 mukaan toimintaa liikuntaan ja urheiluun käytettävissä tiloissa, uimahalleissa, kylpylöiden allastiloissa, yleisissä saunoissa, harrastustoiminnan tiloissa, huvi- ja teemapuistoissa, tivoleissa sekä sisäleikkipuistoissa ja sisäleikkipaikoissa, kuten myös kauppakeskusten yleisiä tiloissa. Valtioneuvoston arvion mukaan näissä tiloissa tapahtuvan toiminnan luonne on sellaista, että siinä asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa, sijoittuminen tai mahdollisuus taudin leviämiseen pintojen välityksellä voi muodostaa erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi tai tiloissa on muutoin erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiseksi.

Aluehallintovirasto toteaa tartuntatautilain 58 g § mukaisten edellytysten täyttyneen tässä päätöksessä kuvatulla tavalla tässä päätöksessä määriteltyjen kohteiden osalta.

Lausuntopyynnöissä sairaanhoitopiirille aluehallintovirasto on pyytänyt sairaanhoitopiireiltä erikseen arviota 58 g §:n 4 momentin tiloista ja toiminnoista, joissa alueellisen asiantuntemuksen pohjalta voidaan arvioida asiakkaiden tai osallistujien fyysisen läheisyyden toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrän tai muun sijoittumisen tilassa taikka taudin leviämisen pintojen välityksellä muodostavan erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi sekä sen, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen

mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Lausuntojen perusteella tällaisiksi tiloiksi ja toiminnoiksi sairaanhoitopiirit ovat arvioineet joukkueurheilun, ryhmäliikunnan ja kontaktilajien harrastamisen sekä tanssipaikat niihin liittyvien lähikontaktien luoman erityisen tartuntariskin vuoksi. Lisäksi sairaanhoitopiirit ovat arvioineet myös kuorolaulun ja harrastajateatterin tällaiseksi riskiksi niihin liittyvän aerosolituotannon vuoksi.

Sairaanhoitopiirit ovat nyt antaneet aiempaa yksityiskohtaisemmat tilakohtaiset arvionsa edellytysten täyttymisestä perusteluineen. Sairaanhoitopiirit eivät arvioineet nykyisessä epidemiatilanteessa tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa lueteltujen muiden tilojen ja toimintojen muodostavan vastaavaa erityistä riskiä tai mahdollisuutta merkittävien tartuntaryppäiden syntymiselle. Näitä tiloja ja toimintoja ovat kuntosalit, yleiset saunat, uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat, muut ryhmäharrastustilat kuin tanssipaikat, harrastajateatteri tai kuorolaulutoiminta sekä huvi- ja teemapuistot, tivolit, eläintarhojen sisätilat ja kauppakeskusten yleiset oleskelutilat, joissa sairaanhoitopiirit arvioivat tartuntatautilain 58 d §:n mukaisten toimien riittävän merkittävien tartuntaketjujen estämiseen.

Näiden sairaanhoitopiireiltä saatujen yksityiskohtaisten perustelujen pohjalta on mahdollista arvioida, aikaisemmista päätöksistä poiketen, eri tilojen ja toimintojen erityistä riskiä taudin leviämiselle ja merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle, mikä mahdollistaa myös sen, että näitä tiloja ja toimintoja on mahdollista arvioida erillisinä päätöksessä. Nykyisessä epidemiatilanteessa rajoituksia on syytä kohdentaa näihin tilaisuuksiin ja tilanteisiin, joissa on erityinen riski merkittävien uusien tartuntaryppäiden syntymiseen.

Samanlainen päätös on tarpeen sekä Varsinais-Suomen että Satakunnan maakuntaan, koska niissä on epidemiologisesti sama tilanne ja ne kuuluvat samaan työssäkäyntialueeseen.

Päätöksen rajaukset ja voimassaolo

Rajoitusten teho näkyy muutaman viikon viiveellä.

Aluehallintovirasto toteaa, että tällä päätöksellä annettavat määräykset ovat voimassa 16.1.2022 – 28.1.2022. Määräykset kumotaan heti, mikäli niiden ei arvioida enää olevan välttämättömiä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 31.5.1991 (SopS 59/1991) I osa, 1 artikla ja 3 artikla

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58, 58 c, 58 d, 58 g-j §, 59 a-c ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antavat tarvittaessa ylijohtaja Leena Räsänen, puhelin 0295 017 385, ja johtaja Heikki Mäki, puhelin 0295 018 094.

Ylijohtaja

Leena Räsänen

Johtaja

Heikki Mäki

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

- LIITTEET**
1. Valitusosoitus
 2. Lista Satakunnan kunnista
 3. Lista Varsinais-Suomen kunnista

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 14.2.2022 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä/ tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

- Jakelu
- Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä
- Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät
- Lounais-Suomen poliisilaitos
- Varsinais-Suomen ja Satakunnan pelastuslaitokset
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Sosiaali- ja terveysministeriö

Suoritemaksu

Maksuton päätös

Tämä asiakirja LSAVI/284/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/284/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mäki Heikki 14.01.2022 15:10

Ratkaisija Räsänen Leena 14.01.2022 15:10